

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerkljem, razmnožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni «Dobrodo-
ba» v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni «Slovenija» pod
Vojskim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužni Evropi.

primorski

dnevnik

OSREDNJA KNJIZNA
S VITELHARJA
TRG REVOLUCIJE
66000 KOPER
7096 AA

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 600 lir - Leto XLI. št. 9 (12.041)

Trst, petek, 11. januarja 1985

Včeraj popoldne v nabito polni dvorani Kulturnega doma v Trstu

Skupno nagrajevanje naših športnikov

potrditev enotnega slovenskega prostora

ALEKSANDER KOREN

TRST — Nagrajevanje naših naj-
boljših športnikov iz slovenske Pri-
morske, ki je bilo včeraj popoldne v
tržaškem Kulturnem domu, je bilo re-
snično praznik telesne kulture pri nas.

Povsem uspele prireditve v orga-
nizaciji Združenja slovenskih šport-
nih društev v Italiji (pobudnik nagra-
jevanja skupaj z radijskima postaja-
ma Trst A in Koper, televizijo Koper,
Primorskimi novicami in Primorskim
dnevnikom) se je udeležilo veliko šte-
vilo ljudi, ki so do zadnjega kota na-
polnili Kulturni dom (mnogi niso i-
meli na voljo sedeža), pa tudi veliko
število gostov iz telesnokulturnega in
družbenopolitičnega življenja.

V uvodu sta radijska napovedoval-
ca Livij Valenčič in Ljudmila Kutin,
ki sta prikupno povezovala priredi-
tev, obnovila »zgodovino« nagrajevanj
naših in primorskih športnikov. Te
se vrstijo že več let, toda letos je pr-
vič, da jih priredimo skupaj. Narodno-
zabavni ansambel Taimis je nato po-
stregel z repertoarjem svojih uspeš-
nic (oglasil pa se je med prireditvijo
- oddajo še večkrat, vselej zelo ugla-
šeno). Sledil je slavnostni govor pred-
sednika ZSSDI Oda Kalana (njegov

poseg v celoti objavljamo na tretji
strani), igralec SSG Vladimir Jurc
pa je pripravil komično uprizoritev.

Osrednji del prireditve, imenovane
»Naš športnik 84«, je bilo seveda na-
grajevanje. Kot znano smo pri nas
izbirali športnika in ekipo leta na
podlagi ankete dopisnikov našega
dnevnika in radia Trst A, na Primor-
skem pa na podlagi mnenja bralcev
Primorskih novic in ocene širšega iz-
bora športnih delavcev in poznaval-
cev. Ob športnikih so posebno prizna-
nje ZSSDI dobili še telesnokulturni
delavci Sonja Milič, Marija Ušaj -
Češut in Leonard Kralj ter openska
nižja srednja šola Kosovel, za katero
je priznanje prejel ravnatelj Sancin.
Vse je nagradil predsednik ZSSDI
Odo Kalan. Na odru so se nato zvr-
stili predstavniki nagrajenih ekip:
Sonja Doljak za namiznoteniško eki-
po Krasa (1. mesto), Peter Žerjal za
košarkarje Jadrana, Lia Legiša za
odbojkarice Mebla, za Primorsko pa
predstavniki Jadranskega kluba Jadro.
Nagradila sta jih odgovorna uredni-
ka PD Bogo Samsa in TV Koper
Janko Tedeško.

Največ zanimanja je vladalo seve-
da za posameznike. Naši Samo Koko-
rovec, Boris Vitez in Marko Ban so
NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Treznejše in bolj realistične analize srečanja Shultz-Gromiko

McFarlane poročal predsedniku Craxiju

RIM — Reaganov svetovalec za na-
cionalno varnost Robert Mc Furlane
je včeraj v Rimu poročal predsedniku
vlade Craxiju, zunanjemu ministru
Andreottiju in obrambnemu ministru
Spadoliniju o nedavnih pogovorih
Shultz - Gromiko v Ženevi in o izgle-
dih bodočih razorožitvenih pogajanj
med vesilesama.

Tako Craxi kot ostali člani njegove
vlade, ki so se včeraj sestali z Mc
Farlanom, so z »realističnim optimiz-
mom« ocenili doseženi sporazum. Vsi
se dobro zavedajo, da so v Ženevi
odprli le pot nadaljnemu dogovar-
janju, ki pa bo vse prej kot lahko.
Vsekakor pa je Craxi poudaril, da ni
nobene alternativne dialogu, ki je e-
dini uresničljiv in v korist vsemu člo-
veštvu. Končni cilj, za katerega se
morajo zavzemati vsi, pa je popolna
odprava vsega jedrskega orožja. Po-
leg izčrpnega poročila o poteku pogo-
vorov, na katerih je tudi sam sodelo-

val, je McFarlane Craxiju izročil po-
slanico ameriškega predsednika, v
kateri se Ronald Reagan zahvaljuje
Italiji za njeno zadržanje in konstruk-
tivni doprinos pri obnovi dialoga med
Vzhodom in Zahodom.

McFarlane se je včeraj sestel tudi
s papežem Janezom Pavlom II. in z
vatiškanskim državnim tajnikom kar-
dinalom Casarolijem. ZDA so torej že
začele pravo diplomatsko ofenzivo ob-
veščanja, da bi odpravile sum med
svojimi zavezniki, da bodo tudi to-
krat pogajanja potekala nad glavo
Evropejcev. Washington se namreč
zaveda, da bo Sovjetska zveza dožive-
la med vladami Zahodne Evrope pod-
poro glede vprašanja militarizacije E-
vrope. Trenutno odkrito nasprotujeta
Reaganovim vesoljskim obrambnim
načrtom le Francija in Velika Brita-
nija, a tudi drugi niso nad tem nav-
dušeni. Washington se torej že tru-
di, da ne bi Evropa posredno podprla
sovjetskih želja.

Jugoslovanska ocena ženevskih pogovorov

BEOGRAD — Srečanje in pogovori
zunanjega ministra Sovjetske zveze
Andreja Gromika in državnega sekre-
tarja ZDA Georgea Shultza, na katerih
so se strinjale o obnovitvi stikov in
vzpostavitvi procesa pogajanj med SZ
in ZDA, je zelo pomemben dogodek,
ne le za odnose med tema dvema dr-
žavama, temveč tudi za svet v celo-
ti, je izjavil uradni predstavnik zve-
znega sekretariata za zunanje zadeve.
Predstavniki zveznega sekretariata

je zatem rekel: »Upamo, da bodo to-
krat upoštevali tudi znane izkušnje
iz preteklosti. Te kažejo, da dajo lah-
ko pogajanja o problemih, ki zadeva-
jo obstoj in življenjske interese vseh
držav, trajne pozitivne rezultate, sa-
mo če so usmerjeni v univerzalno
popuščanje, ki mora vključiti interese
sodelovanja in prispevek najširše
mednarodne skupnosti.

Veliki sili začajeta pogajanja v
prvi vrsti zaradi svojih interesov in
odgovornosti, vendar sta obnem z
začetkom pogajanj objektivno odgovo-
rili na pričakovanja in zahteve naj-
širše mednarodne javnosti, kar se v
teh dneh kaže tudi v ugodnih ocenah
ženevskega srečanja v tej javnosti.«

Ob koncu izjave je Željko Jeglič
še dodal: »Jugoslavija se je vedno
zavzemala za ustavev oboroževalne
tekmel in začetek procesa razorožitve,
zato pozdravljamo stike in pogajanja
med obema silama. Menimo, da je
sestaneke v Ženevi spodbuden korak
v dobri smeri.« (dd)

Plinsko olje cenejše

RIM — Minister za industrijo
Altissimo je odredil pocenitev
plinskega olja za avtomobilski
pogon za 12 lir pri litru (od danes
stane 674 lir liter) in za ogre-
vanje za 9 lir (638 lir liter), te-
kočega gorilnega olja za 7 lir pri
kg (518 lir) in gostega gorilnega
olja za 5 lir (368,31 lire za kg).

Smrtna nesreča v Gorici

GORICA — V prometni nesre-
či, ki se je zgodila sinoči okrog
20. ure v Ulici Terza Armata v
Gorici, je izgubil življenje 70-
letni upokojenec Carlo Baštjan-
čič iz Gorice. Z avtom ga je
povožil Costantino Cojaniz iz Go-
rice, Ulica Vittorio Veneto. Di-
namika nesreče se ni povsem
jasna. Menda je Cojaniz zadel
Baštjančiča, ki je ležal na cest-
nem tlaku poleg motornega ko-
lesa. Baštjančič je umrl med
prevozom v goriško bolnišnico.

Nesreča se je zgodila tako re-
koč pred vrati Baštjančičeve hi-
še, saj je stanoval v isti Ulici
Terza Armata, na številki 96.

Medtem ko za prihodnji teden že napovedujejo novo poslabšanje

Premirje v ofenzivi snega in ledu v Evropi

RIM, LJUBLJANA — V sedanji ofenzivi sna-
ga in ledu je bil včeraj dan premora, ki je še
bolj razgalil dramatičnost položaja in neprecen-
ljivo škodo v kmetijstvu in gospodarstvu.

V Italiji se življenje le počasi vrača v kolesni-
ce. Še vedno je dramatičen položaj v Kalabriji,
Apuliji in Bazilikati, kjer so številne vasi odre-
zane od sveta, gospodarska dejavnost pa je skoraj
v celoti zamrla. Drugod je vsipjalo sonce, a
temperature so z vsemi posledicami še vedno
izredno nizke. V Lombardiji in Toskani so bile
celo nižje kot dan prej. V Brescii so tako na-
merili šestnajst stopinj pod ničlo v Firencah pa
minus 15, kar je dosedaj najnižja temperatura v
toskanskem glavnem mestu. Otopilo se je pred-
vsem v Liguriji, Furlaniji - Julijski krajini, v
bistvu na vsem priobalnem območju, saj je ve-
ter ponehal, da se čuti blažilni vpliv toplejšega
morja. Z izboljšanjem pa so možne že prve oce-
ne nastale škode, ki je največja v kmetijstvu.

Kratkoročno je bilo uničenih kakih 60 odstotkov
vseh povrtin, dolgoročno pa se bo škoda bržko-
ne poznala tudi na drugih kulturah, predvsem pri
južnem sadju in oljkah. Odprava nastale škode
bo dolgotrajna in izredno draga, da od vsepovsod
prihajajo zahteve o izrednih finančnih posegih.

Včeraj se je delno izboljšalo tudi v Jugoslaviji.
Sneg pa povzroča še vedno težave na Kosovu
in v Makedoniji. Tam je v snežne zamete še
vedno vkovano veliko vasi, pa tudi občinskih
centrov. V Djakovici je zapadlo nadaljnjih 30
centimetrov snega, da je sedaj snežna odeja
debela 2 metra, kar ne pomni niti najstarejši
prebivalci. V tej zimi je bila včerajšnja noč ena
najtežjih tako za potnike kot za zaposlene na
beograjski železniški postaji. Sneg je zametel kret-
nice, kolesa vagonov pa je led vklestil na tirih
tako, da sta morali dve lokomotivi vleči vagoni
iz garaž na tere. Tudi ob obali sneg povzroča ne-
malo težav. Tako je včeraj dopoldne zapadel sneg

tudi v Dubrovniku in povzročil zastoje v prometu.
Tamkajšnje letališče pa je zaprto.

Kot rečeno je včeraj mraz nekoliko popustil.
Meteorološke napovedi pa niso nič kaj spodbudne.
Že res, da ni do prihodnjega tedna pričakovati
novih padavin, zaradi jasnih noči pa se bo tem-
peratura ponoči iz dneva v dan nižala, kar bo še
najbolj občutno v krajih s snežno odejo. Za pri-
hodnji teden pa nemški meteorologi napovedujejo
nov občutnejši prodor izredno hladnega zraka, ob-
nemem pa ne izključujejo obilnih snežnih padavin.

Premirje v ofenzivi snega in ledu bo torej
kratkotrajno, a vseeno dobrodošlo, da se ne bodo
ponovile razne napake in zamude pri nujenju
pomoči in vzdrževanju prometnih povezav. Včeraj
je namreč italijanskim železnicam končno uspelo,
da se je promet odvijal kolikor toliko normalno.
Pridobljene izkušnje pa bi morale sedaj prepre-
čiti nove zastoje ob morebitnem poslabšanju.

Skupno

NADALJEVANJE S 1. STRANI

se nagajevanja udeležili, žal pa sta se morala primorska zmagovalca, atletinja Lidja Lapajne in smučar Jure Franko, nastopu odpovedati. Lapajnova je namreč na reprezentančnih pripravah v Budimpešti (nagrada je prejel mož Igor), Franko pa je bil večerj zaposlen na veselalolu na Pohorju, kjer se pripravila na svetovni pokal in odkoder se je oglasil po telefonu v posrednem prenosu prek zvočnikov v dvorani Kulturnega doma. Zanj je nagrado prejel oče Matija. Posameznike sta poleg našega odgovornega urednika nagradila še glavni urednik Primorskih novic Boris Kralj in direktor radijske postaje Koper - Capodistria Milan Vergan. Še nastop znanega kantavtorja Andreja Šifrerja in radijskega prenosa je bilo konec, ne pa prireditve, ki je imela pomembno točko še v predstavitvi knjige časnika radia Trst A Saše Rudolfa »Olimpijski ogenj in dim«. Ljivi Valenčič je citiral del recenzije knjige ljubljanskega časnika Stana Ureka, Vladimir Jurc je prebral značilni odlomek iz knjige, urednik knjižnih izdaj pri ZTT Marko Kravos pa je knjigo predstavil še gledalcem.

ALEKSANDER KOREN

Tiskovna konferenca ameriškega predsednika po sestanku Shultz-Gromiko**Reagan: »Na pogajanjih s SZ bomo skušali doseči popolno odpravo jedrskega orožja«**

NEW YORK — Ameriški predsednik Reagan je med televizijsko tiskovno konferenco zatrđil, da si bodo ZDA na razorožitvenih pogajanjih s SZ prizadevale doseči popolno odpravo jedrskega orožja. Med Washingtonom in Moskvo so številna in globoka nesoglasja, je dejal Reagan, toda skrb za utrđitev miru nam veleva skupno delo, kjer je to le mogoče. Upam, da je bil ženevski sestanek med Gromikom in Shultzom, ki se ga bomo lotili prožno, potrpežljivo, a odločno, je dodal ameriški predsednik in povedal, da se bodo ZDA pogajale o vseh vrsteh orožja, od strateško - napadnega in taktičnega do izrazito obrambnega. Reagan je zanikal, da hočejo ZDA s tematiko vesoljskega oboroževanja izsiliti določene koncesije na drugi strani Tihega oceana, je pa tovrstnemu orožju vtisnil pečat »večje moralnosti« nasproti drugim vrstam, češ da bi bilo namenjeno uničevanju napadnih sredstev, ne pa ljudi. Dodal je sicer, da je vsa stvar še v zametku, da pa bi se bile ZDA voljne pogajati tudi o tem problemu, ko bi raziskave privedle do otipljivih rezultatov. Re-

gan je nato izrecno poudaril, da v veselju ne bi šlo za jedrsko orožje, temveč za laserske zarke in podobno.

Na vprašanje, če bi bil pripravljen srečati se s Černenkom, je intervjuvani odvrnil: »Če bi sestanku botroval viden napredek v dialogu ZDA - SZ, seveda«. Reagan je ob tem dal razumeti, da bi na razorožitvenih pogajanjih v Ženevi utegnili obravnavati tudi druge probleme, ki zadevajo svetovsko - ameriške odnose, kar bi zares lahko zgladiło pot takšnemu vrhunskemu sestanku.

V svetu se medtem vrstijo ocene sestanka med Shultzom in Gromikom. Moskovska »Pravda« upa, »da bodo ZDA tokrat stvarno pristopile k iskanju rešitev za to, da se v človeštvu odpravi strah pred jedrsko vojno«, in dodaja, da je treba preprečiti militarizacijo vesolja, »sicer ne bo mogoče zadržati niti oboroževalne tekme na Zemlji«. Pekinško vladno glasilo opozarja, da so si ZDA in SZ naprtile »izjemno odgovornost« in da jih bo svet trdo obsodil, če ji ne bodo kos. Uradno glasilo vzhodnonemške vlade zelo povoljno ocenjuje že-

nevsko srečanje in citira Honeckerja: »Rajši deset pogajanj, kakor en sam strel«. Glasilo poljskih oboroženih sil prav tako pozitivno poroča o obnovitvi dialoga, ne priporoča pa pretiranega optimizma, kajti pogajanja bodo dolga, težka in zapletena.

Zahodnonemški zunanji minister Genscher, ki ga je s podrobnostmi razgovorov Shultz - Gromiko včeraj v Bonnu neposredno seznanil ameriški veleposlanik Nitze, je izrazil zadovoljstvo, ker so se ZDA pred ženevskim srečanjem posvetovali z evropskimi zavezniki in se tudi obvezale, da se bodo posveti nadaljevali med samimi razorožitvenimi pogajanjimi. To poudarja tudi velik del zahodnonemškega tiska, tako npr. »General Anzeiger« (Bonn): »Za zaščito evropskih interesov morajo skrbeti predvsem Evropejci sami, minul je čas, ko je Evropa svojo usodo zaupala Americancem«. List, ki po navadi odraža stališča zunanjega ministrstva, dodaja, da morata v pogajanjih za mir odigrati ključno vlogo ZRN in NDR, čeprav njune odnose zdaj otežavljajo nekatere anahronistične razprave revanšistične narave v ZRN.

Točen opis človeka, ki je postavil bombo na vlak

BOLOGNA — Nobenega dvoma ni več, da je človek tretjega identiteta, to je moški v plašču svetlorjave barve z baskovsko čepico na glavi, ki je bilo videti s hrbtni strani tisti, ki je postavil bombo na brzovlak Neapelj - Milan 23. decembra lanskega leta. To izhaja iz poročila, ki ga je včeraj objavilo državno pravdnštvo v Bologni in ki vsebuje natančen opis tega moškega: star je 40 do 50 let, močne postave, visok 175 - 180 cm, okroglega obraza brez brk in brade in temnih las. Nosil je dve torbi, njegov plašč ni bil eleganten, ovit je bil s šalom. Kar zadeva druga dva identiteta, ki so ju objavili, je državno pravdnštvo pojasnilo, da gre za isto o-

sebo, ki so jo nekatere priče opisale na delno različni način. Gre za mladeniča, ki je stopil na vlak v Chiusiju in izstopil v Firencih in ki bi lahko pripomogel k nadaljnemu teku preiskave. Na osnovi raznih pričevanj so tudi ugotovili, da je bila bomba nameščena na mrežici za prtljago in ne pod sedežem.

Preiskovalci sedaj čakajo na izsledke ugotavljanja vrste razstreliva, ki so ga poverili skupini izvedencev. Le-ti bi morali v kratkem dokončati z delom in odgovoriti na številna zastavljena vprašanja, ve-lja pa pripomniti, da so sodniki na eno vprašanje v bistvu že odgovorili s tem, da so ugotovili, kje je bil nameščen pekleniški stroj.

Po umoru policijskega agenta v bližini Rima**Za rimskimi atentatorji še nobenega sledu Preiskovalci prepričani, da gre za teroriste**

RIM — Policisti in karabinjerji so vso noč iskali mlada terorista, ki sta v sredo popoldne v kraju Torvaianica pri Rimu ubila 28-letnega policista Ottavia Conteja. Vse dosedanje prizadevanje pa je bilo zaman, saj zaenkrat še niso našli avtomobila, s katerim sta morilca zbežala. Nobenega dvoma ni, da gre za ukraden avto, to pa je zaenkrat vse, kar so lahko ugotovili.

Vsekakor preiskovalci ne pripisujejo večjega pomena anonimnemu telefonskemu pozivu na uradništvo nekega dnevnika v Bariju, češ da so policista ubili pripadniki voda »Antonio Gustini« rdečih brigad. V zvezi s tem pozivom danes ugotavljajo, da je do njega prišlo več ur po atentatu, potem ko so vest posredovali po radijskih poročilih. Tudi orožje, 7,65 kalibrska avtomatska pištola ne sodi med tista orožja, ki jih običajno uporabljajo teroristi. Včeraj so tudi zaslišali nekaj prič, ki so prisostvovalale umoru. Na osnovi teh pričevanj so ugotovili, da Conte ni imel nobene možnosti, da bi se uprl, po eni

strani zato, ker sta ga terorista potegnili iz telefonske kabine in pri prči ustrelila, po drugi strani pa tudi zato, ker je imel svojo službeno pištolo v avtu, ki je bil parkiran pred telefonsko govornico. Po umoru sta morilca ukradla tudi to pištolo.

Včeraj so se v rimski sodni palači sestali preiskovalci, ki vodijo preiskavo o tem umoru. Sodnik Infelisi je namreč pozval k sebi na posvet funkcionarje Digosa, Ucigosa, častnike karabinjerjev in predstavnike finančnih straž. Na dveurnem sestanku so preverili vse gradivo, ki je bilo doslej zbrano in pripravili načrt za delo v prihodnjih dneh.

Preiskovalci so prepričani, da gre za teroristični atentat in prevladuje mnenje, da so za umor res odgovorne rdeče brigade, čeprav ne izključujejo možnosti, da je šlo za fašistični atentat. Nenavadno je vsekakor dejstvo, da so atentatorji izbrali za žrtev policijskega agenta, ki se že dalj časa ne ukvarja več z operativnim delom.

Na beograjskem procesu proti šesterici**Včerašnje pričevanje Čovića otežilo položaj obtožencev**

BEGRAD — Na včerašnjem sojenju šestčlanski skupini na okrožnem sodišču v Beogradu, ki je obtožena kaznivega dejanja združevanja zaradi sovražne dejavnosti, so skoraj pet ur in pol zasliševali pričo Čovića. Že na začetku pričanja je Čović vprašal, kaj pomenijo govorice, da so ga v zvezi s tem procesom omenjali kot »kronsko pričo«? Ali je to tista priča, ki naj govori neresnico, ali naj govori samo resnico, čeprav bi bila neprijetna? Ta Čovićeva izjava se je razsvetlila, ko je povedal, da je edini izmed 30 prič na tem sojenju, ki ni bil v stanovanju pri obtoženem Dragomiru Olujiću, na »posvetu« o tem, kako se je treba obnašati na sodišču. Čović je rekel, da je pruk nekega prijatelja dobil Olujićevo sporočilo, naj pride k njemu na »pogovor«, vendar tega ni storil, ker da mora, če je že »vpleten« v ta proces, iti do konca in govoriti resnico.

Čović je povedal, da so bili sestanki v stanovanjih obtoženih zaprti in da so na njih prihajali samo tisti, ki so bili »politično zagrizeni« in so imeli negativno stališče do družbe. Na sestankih so bili običajni pisani uvodi, ki jih je bral avtor ali pa so kot uvod v pogo-

vor brali kakšno drugo gradivo. Na prvem sestanku, na katerem je bil v stanovanju obtoženega Gordana Jovanovića, so po njegovih besedah zbirali denar za »tovariše, ki so zaradi svojih političnih stališč šikanirani ali so izgubili delo«.

Sicer pa je Čović navedel tudi vsebino sestankov, na katere je prav zaradi njihovega značaja po lastni izjavi prenehal hoditi. Na srečanjih je med drugim slišal trditve, da »ZKJ ni sposobna sama voditi družbe, temveč da potrebuje partnerja, s katerim bi delila oblast«. V tej zvezi so govorili o tem, da o sestankih ni dobro govoriti naokoli, pogosto so omenjali tudi besedo policija, varnostna služba in policijski vohun. Zanimiva je tudi Čovićeva izjava, da so po končanih sestankih večinoma vsi odšli, razen ljudi »z vrha piramide« torej tisti, ki so se na dosedanjih sestankih izkazali za »glavne«.

Obramba je poskušala z mnogimi vprašanji zmešati pričo in zanikati verodostojnost njegovih izjav. Pogosto je Čovića žalila in ga poskušala sprovcirati tudi s takimi vprašanji, kot jet: kakšno je njegovo duševno stanje. Čović bo na današnji obravnavi nadaljeval pričanje. (dd)

Valutne obresti za zdomce ustavno zakonite

BEGRAD — Ustavno sodišče Jugoslavije se je predvčeršnjim odločilo, da ne bo sprejelo pobude za preverjanje ustavnosti o-dredbe o dinarskih obrestih za devizno varčevanje. Radislav Čeljić, ki je poslal vlogo ustavnemu sodišču, je namreč menil, da določila glede obrestni niso v skladu z ustavo.

Sodišče pravi, da jugoslovanski delavci, zaposleni v tujini, prejemanje plačilo v tuji valuti, ki je njihovo edino plačilno sredstvo. Denar lahko varčujejo tudi v tujih bankah — z obrestmi v tuji valuti, zato so jim zaradi družbenega interesa takšne pogo-je omogočili tudi v jugoslovanskih bankah. Zaradi tega je tudi prišlo do razlike med ostalimi državljani, ki za devizne vloge prejemanje dinarske obresti. (dd)

Vojni zločinec Andrija Artuković se skuša izogniti izročitvi SFRJ

WASHINGTON — Federalno sodišče v Los Angelesu je sklenilo imenovati neodvisno zdravniško komisijo, ki bo preverila zdravstveno stanje vojne-ga zločinca Andrije Artukovića do 18. januarja in ugotovila, ali bo 12. fe-bruarja sposoben priti na sojenje.

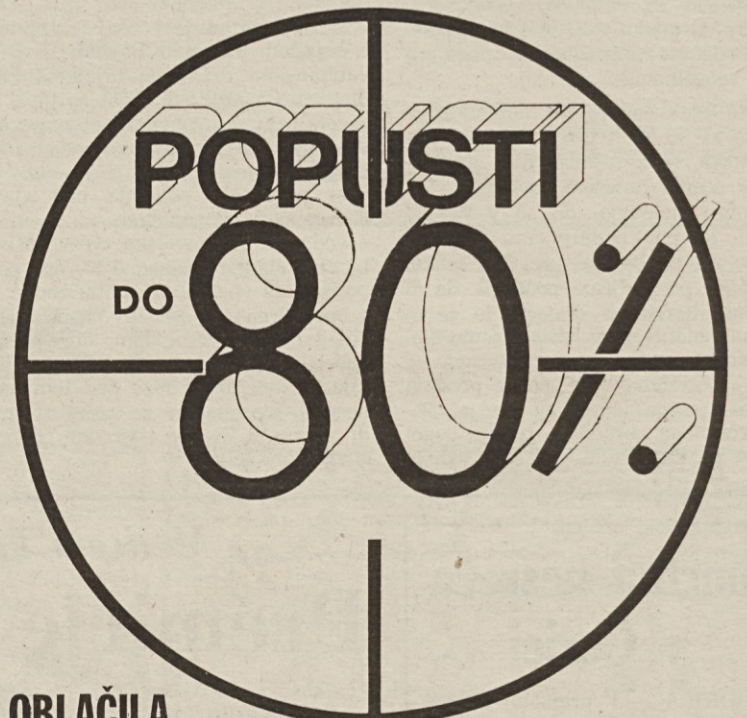
To odločitev je sprejela po vztrajanju Artukovićevih odvetnikov, ki poskušajo z različnimi zdravniškimi dokazili dokazati, da se Artuković sojenja ne more udeležiti.

Zastopnik tožilstva je vse poskuse obrambe zavrnil, saj ima zdravniško poročilo, v katerem je rečeno, da Artukoviću lahko sodijo brez problemov. Zato datuma sojenja niso spremenili in 12. februarja bodo odločili, ali bodo Artukovića izročili Jugoslaviji ali ne. (dd)

Nadškof Colasuonno novi pronuncij Svete stolice v SFR Jugoslaviji

LJUBLJANA — Papež Janez Pavel II. je imenoval za novega pronuncija apostolskega sedeža v Jugoslaviji nadškofa Francesca Colasuonna. Novi pronuncij je Italijan, doktoriral je iz kanonskega prava, v diplomatski službi Vatikana pa je od 1968. leta. Deloval je v diplomatskem predstavništvu Sve-tega sedeža v ZDA, nato kot apostolski delegat v Mozambiku in pronuncij v Zimbabveju. (dd)

**POPOLNA
RAZPRODAJA**
ZARADI PREDAJE TRGOVINE
VSE ZA MOŠKEGA ŽENSKO OTROKA

OBLAČILA

ABBIGLIAMENTO

IMPER
EUROPEO

TRST - UL. MADONNINA 18

Otv. obč. 19.12.84 LASER

Naročnina: mesečno 10.000 lir - celoletna 120.000 lir; prednaročnina do 28. 2. 85 80.000 lir. V SFRJ številka 2500 din, naročnina za zasebnike mesečno 2500, letno 2.500,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 300,00, letno 3.000,00, letno nedeljski 800,00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374
Za SFRJ - žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 23 mm) 43.000 lir. Finančni in legalni oglaš 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglaš 550 lir beseda. Ob praznikih: povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

11. januarja 1985

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tix 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEČAD Stretto De Rubens 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

Član italijanske
zveze časopišnih
založnikov FIEG

Že od 15. stoletja so pod španskim kolonialističnim jarmom Kanarski otoki v boju za neodvisnost

Gibanje MPAIAC se zgleduje po francoski rešitvi za Novo Kaledonijo

RABAT — Avtohtoni prebivalci Kanarskih otokov se hočejo otresti kolonialističnega jarma, v katerega jih je že v 15. stoletju vpregla Španija. Njihovo gibanje za samoodločbo MPAIAC je naslovlilo madridski socialistični vladi poziv, naj se zgleduje po stvarni politiki francoske socialistične vlade do Nove Kaledonije.

Francoski odposlanec na prekomorskem ozemlju v jugozahodnem delu Tihega oceana je ravno te dni predlagal referendum o samoodločbi, pariška vlada pa je že izdelala časovni razpored za uradničetve Nove Kaledonije, ki naj bi imela neodvisno vlado z lastno diplomacijo in

lastnimi zastopstvi v mednarodnih organizacijah, le v pogledu narodne obrambe in javne varnosti bi ostala pod francosko zaščito.

Glavni tajnik gibanja MPAIAC Antonio Cubillo meni, da bi podobna rešitev lahko veljala tudi za Kanarske otoke. Gre za 7 velikih in 6 manjših otokov ob severozahodni afriški obali, kjer se ljudje preživljajo prvenstveno s kmetovanjem oziroma izvozom banan, paradajznikov in razne zelenjadi, pa še s turizmom.

Zahteva po neodvisnosti je stlačila predsednika španske vlade Gonzaleza med tnalno zgodovinske logike in kladivo nostalgikov iz vrst generalissimu

Francu še vedno zvestih vojakov, ki odločno nasprotujejo dekolonizaciji; tudi zato, ker bi radi Atlantski zvezi ponudili na zlatem pladnju strateški trikot Balearski otoki - Severna Afrika - Kanarski otoki in s tem nemoteno zatirali afriška ljudstva, ki hlepajo po svobodi in neodvisnosti.

Kaj pa Maroko? Kralj Hasan II načelno podpira gibanje MPAIAC v prepričanju, da problema Kanarskih otokov ni mogoče rešiti drugače kot na politični ravni. »Če bodo Španci segli po orožju,« je dodal kralj »se bo Maroko branilo« in s tem mislil Ceuto in Melillo, maroški mesti, ki sta ostali pod špansko nadvlado.

Ujetnice ledenega primeža

HAMBURG — Medtem ko je Evropo zajel sibirski mraz (razširil se je tudi v severno Afriko in je Maroku po petih letih katastrofalne suše prinesel padavine), so vse te dni na Grenlandiji imeli toplo vreme, od 2 do 8 stopinj nad ničlo.

Na sliki potniške ladje v mestnem prometu, ki jih je led uklenil v hamburškem rečnem pristanišču pri temperaturi -8 do -20 stopinj Celzija.

Eksplodizija plina: 14 mrtvih

LONDON — Eksplodizija plina v londonski četrti Putney je včeraj zjutraj ob 7.20 do tal porušila trinadstropno stanovanjsko hišo, v kateri je bilo šest luksuznih stanovanj. Pod ruševinami je ostalo 14 oseb. Po vsej verjetnosti so vse izgubile življenje. Gasilci (na sliki) so izpod ruševin potegnili tri trupla. Ruševine odstranjujejo ročno, da ne bi spravili v nevarnost tistih, ki so morbiti preživeli nesrečo in so zakopani.

Že pred časom so se stanovalci pritoževali zaradi smrada po plinu. Ni izključeno, da je zaradi ledu, ki mu je zaprl pot na površje, plin našel pot v hišo, kjer se je ob dotiku z ognjem vnel.

Kemično orožje v Angliji?

LONDON — Velika Britanija namerava obnoviti izdelavo kemičnega orožja, se pravi plinov, ki vplivajo na živčni sistem. Predsednica Margaret Thatcher je naklonjena tej možnosti, ki jo predlagajo vojniki, ministrski odbor pa je pod njegovim predsedstvom o tem že večkrat razpravljala.

Kakor hitro je levičarski časnik New Statesman to vest objavil, že je Downing Street pojasnil, da Velika Britanija že 50 let nima kemičnega orožja in da se zavzema za prepoved izdelave tega orožja v svetu.

Po izjavi časnikarja Duncana Campbella, ki je vest objavil, takšna vladna namera izhaja iz tajnih dokumentov, ki jih je dobil na vpogled. Za izdelavo kemičnega orožja se ogreva Thatcherjeva, medtem ko sta obrambni in zunanji minister proti.

Objava vesti je sprožila lov na človeka, ki je to zaupno vest spravil na svetlo.

DUNAJ — Tukaj je umrl avstrijski skladatelj 78-letni Anton Karas, znan po pesmi v filmu Tretji človek. Zaradi hude boleznii je bil dolgo časa v bolnišnici.

KPI: problem onesnaženosti Jadrana zadeva vso Evropo

BENETKE — Onesnaženje gornjega Jadrana je zdaj dramatičen dokaz neodgovorne politike o »zaščiti okolja«, ki jo vodi rimska vlada. To so poudarili na včerajšnji tiskovni konferenci predstavniki deželnih vodstev KPI za Veneto in Emilijo - Romagno s pripombo, da ima vlada hude odgovornosti za obubožanje naravnega bogastva, v tem primeru vodnega - rečnega (Pad) in morskega (Jadran).

Vprašanje onesnaženosti in okuženosti reke Pad in Jadranskega morja mora postati po sodbi komunističnih voditeljev eden prednostnih problemov vsedravnne in evropske razsežnosti. Jadran je kronično bolan, vseeno pa se nekaj le še da rešiti, vendar s takojšnjim ukrepanjem. Sanacijski posegi morajo teči vstric z razvojem gospodarskih dejavnosti na obali, ki so bile doslej venomer zapostavljene v korist dejavnikov, katerih proizvodnja in predelavi sta v prvi vrsti krivi postopnega uničevanja reke Pad in gornjega dela Jadrana.

Okoli dopolnilnega dela se v Bolgariji bijeta dogmatizem in praksa

SOFIJA — Zakoni v Bolgariji ne dovoljujejo honorarnega, odnosno dopolnilnega dela, kot ga oni imenujejo. Ne dovoljujejo zasebne obrti in privatne zdravniške prakse. Edino zasebno delo je dovoljeno v kmetijstvu, in sicer 1.3 milijona zasebnim kmetovalcem kooperantom.

Vsakodnevna praksa, predvsem pa potrebe ljudi, je privedla do tega, da so odprli javno razpravo o tem, ali naj dovolijo honorarno delo v nekaterih proizvodnih vejah, zlasti pa v trgovini, prehrani, gostinstvu in obrtništvu.

Čeprav se v Bolgariji nikjer javno ne govori, pač pa le tolerira ali pa se vsaj strogo ne preganja nedovoljenega honorarnega dela obrtnikov ali drugih mojstrov, zlasti tistih, ki dopolnjujejo državni sektor v servisiranju gospodinjstev ali posameznikov, pa vendarle sodijo, da bi uzakonjenje honorarnega dela izboljšalo trgovinske, obrtniške in druge usluge, ki si jih je v sedanjih razmerah mogoče zagotoviti le po nelegalnih poteh in s protiuslugami.

Od 500 anketiranih oseb v Sofiji, 250 moških in prav toliko žensk, ki že imajo stalno zaposlitev, jih je 305 izrazilo željo, da

bi radi opravljali dopolnilno delo. Zanimivo je, da ima tri četrtnine anketirancev višjo in srednjo izobrazbo.

Zamisel o uvedbi honorarnega dela je bila nadalje predmet razprave na znanstvenem posvetu v Sofiji. Nasprotniki takšnega dopolnilnega dela so nanzali celo vrsto razlogov proti. Trdili so, da bi ob samo 4-urnem dopolnilnem delu ljudje dnevno (ob upoštevanju dveh ur za vožnjo) delali po 14 ur na dan, kar bi škodovalo zdravju delavcev in bi bilo v nasprotju stoletno zahtevano proletercev po 8-urnem delavniku. Nasprotniki te zamisli so se nadalje znašli pred dilemo: če tako dolg delovni čas ne bo kvarno vplival na zdravje, pa bo morda kvarno vplival na proizvodnjo, najbrž na delavčevost storilnost na rednem delovnem mestu, kjer se bo varčeval, da bi dobro zaslužil z dopolnilnim delom.

Pripadniki drugačnega gledanja na to delo pa trdijo, da objektivno sploh ni potrebno dokazovati koristnosti takšnega dela, za katerega se ljudje odločajo ali pa ne. »Ne bojmo se, da bodo z dopolnilnim delom postali kapitalisti,« pripominjajo. Po njihovi sodbi je najvažnejše, da se odstranijo gospodarski, psi-

hološki in pravni zadržki in da se takšno delo opredeli na socialističnih načelih.

»Če bomo našli pravilno rešitev, bo takšno delo poživelo proizvodnjo, izboljšalo bo usluge gospodinjstvom in zaokrožilo zaslužek,« ugotavljajo.

Takšnemu delu naklonjeni strokovnjaki se zavzemajo za prilagoditev zakonov o delu in zakonov države in hočejo doseči, da bo to delo legalizirano, ne pa ostajalo neka zasebna stvar posameznikov. Z drugimi besedami, potrebno je ustvariti nov socialistični tip delovnega mesta, ki bo privlačen ne samo za delavce in uradnike, ampak tudi za šolsko mladino, upokojence in invalide. Dopolnilno delo naj bi opravljali samo popoldne in zvečer, ob koncu tedna in doma.

Zahteve po takšni zaposlitvi naj bi sprejemali na občinski in hkrati občane seznanjali s temi možnostmi. Pri vsem tem pa je gotovo najbolj važno to, da so v javni razpravi spoznavnost dopolnilne zaposlitve, ki edina lahko zadovoljuje »družbeno vsakodnevne potrebe državljanov.

Miki Muster:

RAZBOJNIKI

